

- ג. אין מביאים מנחות מן החדש, הן מחטים הן משעורים (מלבד מנחת העומר). וכן נסכים וביכורים אין מביאים קודם לשתי הלחם (חדשה חדשה; בכורי קציר חטים; וחג הקציר בכורי מעשיך).
- א. לדעת רש"י (כת"י) משמע שמנחת שעורים מן החדש קרבה לאחר הקרבת העומר.
- ב. בדיעבד, הביא מנחות וביכורים קודם שתי הלחם [לאחר קרבן העומר] – כשרים (כדלעיל סח).

דף פה

- קמח. א. מאלו שדות יש להביא לכתחילה מנחת העומר ושאר מנחות? ומאלו אין מביאים לכתחילה?
ב. כיצד בודקים את הסולת אם היא מגופה כל צרכה? מה דינה של סולת שהתליעה וכן חטים שהתליעו?
ג. המקדיש מינים פגומים, הפסולים לקרבן – מה דינו?
- א. מביאים מנחות מתבואות שדות מודרמות (רש"י: מדרום הארץ. תוס': שדות הפונות כלפי דרום), שבהן חמה זורחת וחמה שוקעת. ומשדות שאין זורעים אותן שנה אחר שנה ברציפות אלא נרים וזורעים לסירוגין. וזורעים אותה קודם לפסח שבעים יום [ואם השדה אינה עבודה משנה שעברה, חורשים אותה פעם נוספת מלבד זו שבשעת הוריעה].
- מדברי התוס' מבואר שזה שאמרו קודם לפסח שבעים יום – במנחת העומר דוקא (וכן יש לדקדק קצת מרש"י כת"י), אבל הרמב"ם הביא דין זה לענין שאר מנחות ולא בעומר. וע' קרן אורה.
אין מביאים (מנחות. עתוס') לא מבית הזבלים ולא מבית השלחים ולא מבית האילן. ואם הביא – כשר.
- ב. בדיקת הסולת; הגובר מכניס ידו לתוכה. עלה בה אבק (= קמח דק גרוע) – פסולה עד שתינפה שוב. משום רבי נתן אמרו: גובר סך ידו שמן ומכניס לתוכה עד שמעלה כל אבקה. התליעה הסולת ברובה – פסולה. וכן חטים שהתליעו רובן – פסולות. נסתפק ר' ירמיה האם דוקא כשהתליעה ברוב כל חיטה או שמא הולכים אחר רוב הכמות הכוללת. ועלה ב'תיקו'.
- (כן פרש"י. ויש מפרשים הספק בדרך אחרת. 'ואין הדברים ברורים עד שיבא מברר כל הספיקות'. קרן אורה.)
- ג. המקדיש סולת או חטים מתולעות, וכן מקדיש עץ מתולע, או שמן זית שריחו (או טעמו). ערמב"ם איסור'מ (א) רע וכדו' שהוא פסול (פו), או יין פגום (פו) – נסתפק רבא (/ רבה / ר' יוחנן) האם לוקה משום מקדיש בעל מום, או שמא אין 'בעל מום' אלא בבהמה. 'תיקו'.
- א. כתב הרמב"ם (איסור'מ ג,ו) שלוקה מכת מרדות. ולענין הקטרתם – ע' משל"מ; קרן אורה; חזו"א מב,כו.
ב. התוס' פרשו הספק לענין עצים מתולעים לדברי רבי שעצים קרבן גמור הוא, אבל לא לחכמים. ויש מפרשים אף לדעת חכמים (ע' ברכת הובח בד' הרמב"ם. וע' צ"ק; מל"מ איסור'מ ג,ג; שפ"א חזו"א).
- ג. המקדיש עצים מתולעים בשביל עצי המערכה, אינו מוזהר על כך. לא נסתפקו אלא במקדיש להקרבה (עפ"י מנחת חינוך רפה).
- ד. מהאחרונים יש שנתספקו במקדיש עוף מחוסר אבר, האם עובר כמקדיש בהמה בעלת מום אם לאו (ע' שפת אמת כאן; מנ"ח רפה רפו).
- ה. התוס' (ביזמא סד.) כתבו שהמקדיש מים פסולים לניסוך – ודאי אינו לוקה. ובקרן אורה תמה מדוע אין להשוות ניסוך המים לניסוך. (וע' בית ישי סוס"י קכא הסבר הדבר. וע"ע חדושי הגרי"ז ושלמי שמעון).

דפים פה – פו

- קמט. א. אלו מקומות הצטיינו בסולת מובחרת, בשמן זית וביין מובחר?
ב. אלו שמנים פסולים למנחות ואלו אינם כשרים לכתחילה?
ג. כמה דרגות חלוקות יש בטיב שמן הזית, ואיזהו הכשר למנורה?
ד. מאלו גידולי יין להביא יין ושמן לכתחילה?
- א. מכניס / מכמס וזטחא / זנוחא (ויש גרסאות נוספות) – אלפא (כלומר ראש וראשון) לסולת. שניה להם – עפוריים (ברש"י כת"י הגרסה לפנינו: 'כופריים') שבבקעה (פג:). אמר רב יוסי: אף חיטי כרוזיים (קצת נראה שזהו שם המקום 'חיטי כרוזיים'. עתוס'. ברש"י כת"י הגרסה 'ברזיים') וכפר אחים, אלמלי סמוכות לירושלים היו מביאים מהם.
תקוע – אלפא לשמן. אבא שאול אומר: שניה לה רגב שבעבר הירדן. וכן נחלת אשר היתה מבורכת בשמן רב, המושך כמעין.
קדוחים ועטולין – אלפא ליינן. שניה להם בית רימה ובית לבן בהר, וכפר סיגנא בבקעה.
- ב. אין מביאים שמן מן הזיתים שנשרו במים (יש מפרשים שנשרו מן העץ וכדי להוציא מהם שמן, זקוקים לשרותם במים). ולא מן הכבשים ולא מן השלוקים. ואם הביא – פסול. וכן העשוי משמרים או שמן עם ריח רע – פסול.
אין מביאים שמן העשוי מזיתים שלא הביאו שלישי ('אנפקנון'). ואם הביא – מחלוקת תנאים אם כשר אם לאו.
לגרסת רש"י (כת"י) נראה שפסול לכו"ע. ורבנו תם גרס במתניתין כשר, כלפנינו. וכן הלכה, כסתם מתניתין (עפ"י רמב"ם איסור' מ ו; לקוטי הלכות).
- ג. מנו במשנה תשעה סוגי שמנים (שלשה אופני הפקה של השמן מן הזית לשלשה סוגי זיתים, זה למעלה מזה). ובארו בגמרא שמבחינת הטיב הם נחלקים לחמשה; ראשון שבראשון, שני שבראשון או ראשון שבשני, שלישי שבראשון או שני שבשני או שני שבשלישי; שלישי שבשלישי.
השמן הכשר למנורה הוא השמן היוצא בהוצאה הראשונה אחר כתישת הזיתים [כסתם משנתנו ורבי יהודה. ואילו לדעת רבנן בברייתא – בטחינה בריחים], היו נותנים אותו בסל. ולרבי יהודה – סביבות הסל, והשמן נכנס לסל ונוטף ממנו לכלי שמתחתיו, ובכך היה מסתנן.
הלכה כתנא קמא, שגם אם נותנו בתוך הסל – כשר למנורה (עפ"י רמב"ם; ל"ה).
ואין חילוק לענין כשרות השמן בין זה הבא מן הזיתים שבראש האילן, ובין אלו שלמטה החשופים פחות אל השמש, אם כי הראשון הוא המובחר שבכולם.
ואולם השמן היוצא מכבידת הקורה [או האבנים לרבי יהודה] – פסול למנורה וכשר למנחות.
- ד. אין מביאים יין ושמן לא מבית הזבלים ולא מבית השלחים ולא ממה שזרעו ביניהם. ואם הביא – כשר. וכן אין מביאים לכתחילה יין מגפנים מודלות אלא מן הרגליות. ואין להביא יין מכרם שאינו עבוד כראוי, כדלהלן.
צריך שיתבשלו הזיתים כל צרכן על העץ, עד שיהא שמנם אגור בתוכם (שמן זית – מזיתו) (ע"ש"י ולקוטי הלכות).